

Artikel in Kader Primair

Consent en de

Glans- techniek

KLAVER

coaching en training

PILOT MET GLANS-TECHNIEK

‘Glanzende’ relaties tussen school en ouders doen leerlingen goed. De Glans-techniek betreft ouders stap voor stap bij de schoolcarrière van hun kind. Acht scholen van Stichting Consent proberen de techniek uit. TEKST VANJA DE GROOT

Partnerschap met ouders oppoetsen

Twee kernwaarden uit het meerjarenplan van de Stichting Consent (33 po-scholen) zijn excellent en verbindend onderwijs. “Vooral dat laatste betekent dat je veel aandacht moet hebben voor de omgeving van het kind en dat scholen en ouders als partners met elkaar optrekken”, stelt CvB-lid Marcel Poppink. Een werkgroep met schoolleiders en leerkrachten van Consent zocht daarom naar een methode om het (educatief) partnerschap met ouders structureel te verstevigen. Ze kwamen uit bij de Glans-techniek: een methodiek die ouderbetrokkenheid schoolbreed en systematisch invoert. “Het helpt om een succesvolle relatie op te bouwen met *elke* ouder van *elk* kind in de klas”, zegt bedenker Marja Klaver van Klaver Coaching en Training. “Ouders spelen een wezenlijke rol in de schoolcarrière van hun kind. Uit onderzoek blijkt bijvoorbeeld dat de invloed van de thuissituatie op het leren lezen van kinderen maar liefst 49 procent is.”

In de Glans-techniek staat het ontwikkelen van een glanzende driehoek kind-leraar-ouder centraal. Ouder en leraar vormen de basis van de driehoek. Klaver: “Je ziet vaak dat ouders zich bij het opkomen voor hun kind tegen de leraar keren. Dit zorgt voor spanning in de driehoek. Met als gevolg dat het kind zich minder vrij voelt.” De Glans-techniek hamert op de gezamenlijke verantwoordelijkheid van ouders en leraar voor de ontwikkeling en het welbevinden van een kind. “In een glanzende driehoek kan een kind loyaal zijn aan ouders én leraar.”

Geen lastige ouders Een cruciale voorwaarde voor de Glans-techniek is een grondhouding waarin respect voor de ervaringsdeskundigheid van de ouder en de onderwijsprofessionaliteit van de leraar centraal staan. Klaver: “Daarin past het begrip ‘lastige ouders’ niet.”

“Er zijn geen lastige ouders”, aldus Marja Klaver van Klaver Coaching en Training, die de Glans-techniek ontwikkelde.

Consentbestuurder Marcel Poppink: “Gesprekken met ouders heb je toch, dus waarom niet leren hoe die effectiever en efficiënter kunnen?”

De grondhouding komt tot uiting in het belangrijkste onderdeel van de techniek: het gesprek (samen met Grondhouding de G in Glans). Waarin *power-to-communicatie* (interesse in elkaars achtergrond en mening), dialoog en samenspraak veel gebruikte stijlen zijn. “We voeren deze hoop- en droomgesprekken bovenop de reguliere tienminutengesprekken”, vertelt schoolleider Femmy Sassen van De Wielerbaan in Enschede, een van de acht pilotscholen van Consent die afgelopen januari begon met de Glans-techniek. “Je komt veel meer te weten dan dat een kind op voetbal zit, omdat je het ook leert kennen vanuit de perceptie van de ouders. Een kind dat op school stil en introvert is, kan thuis heel anders zijn.”

‘IN EEN GLANZENDE DRIEHOEK KAN EEN KIND LOYAAL ZIJN AAN OUDERS ÉN LERAAR’

Sassen volgt met twee teamleden de trainingen van Klaver, om de techniek onder de knie te krijgen. Na elke sessie krijgen ze een praktijkopdracht mee die ze op school met het hele team uitvoeren. “We oefenen bijvoorbeeld met luistervaardigheid. Leraren zijn in de communicatie met ouders gewend om veel zelf aan het woord te zijn, maar in de Glans-techniek moet je vooral ook luisteren naar de wensen en verwachtingen van ouders.”

Film Binnen de Glans-techniek stippelt de leraar een lijn (de L in Glans) uit van enkele oudercontactmomenten door het schooljaar heen, waarin zij onder andere kennis maken, informatie uitwisselen over schoolprogramma's, vorderingen van het kind, opvoeding en belangrijke zaken thuis. Naast de 'jaarlijn' is er een lijn door de hele schooltijd heen: de achtjaarslijn. Als leerlingen in hogere groepen komen kan een leraar de kindgesprekken – wat wil een kind leren, waar is het goed in, waar heeft het moeite mee, wat is zijn hoop en droom, welke vakken zijn leuk, wat wil het later worden – steeds meer integreren in de driehoek. Klaver: "Begin hier niet pas in groep 8 mee,

'OUDERS BLIJVEN DE OPVOEDERS EN DE LERAAR IS DE ONDERWIJSPROFESSIONAL'

dan is het te laat." Consentbestuurder Poppink: "Zo ontstaat er een 'film' van de ontwikkeling en perspectieven van een leerling. Het maakt het mogelijk om vanaf groep 5/6 te voorspellen welk vervolgonderwijs een kind aan kan.

Dan kunnen ouders zich daar op instellen en ontstaan er geen misverstanden. Tussentijds wordt uiteraard de vinger aan de pols gehouden om te zien of deze verwachting nog steeds reëel en haalbaar is. Als een kind daarvan afwijkt, kun je samen op zoek naar de oorzaak. Je moet ze hun dromen niet ontnemen, maar je kunt wel uitleggen wat er voor een bepaalde droom nodig is." Zowel ouders, kinderen als leerkrachten zijn enthousiast over de gesprekken, vertelt Poppink. "Eindelijk wordt mij ook wat gevraagd", hoor ik vaak. "Ouders en leerlingen voelen zich meer serieus genomen."

Hoge verwachtingen De A in Glans staat voor de ambitie om excellent te zijn, om ervoor te zorgen dat uiteindelijk 100 procent van de ouders zich betrokken voelt bij de school van hun kind. Klaver: "Dan zijn alle ouders ambassadeur van de school en haalt iedere leerling zijn 'persoonlijke onderwijsrecord', wat wil zeggen dat eruit is gekomen wat erin zat. Zoals in het onderwijs geldt dat door hoge verwachtingen kinderen beter presteren, geldt dat ook voor teams en individuele leraren. Het ambitieniveau 'excellent' geeft directeur en leraren de gelegenheid elkaar aan te spreken. Klaver: "Getraind worden in het professioneel communiceren met ouders werkt positief door op de communicatie

Het team van De Wielerbaan in Enschede startte afgelopen januari met de Glans-techniek. Schoolleider Femmy Sassen (vijfde van rechts, staand): "Ik wil voorkomen dat iedereen het anders invult."

‘JE KUNT BETER PREVENTIEF AAN DE VOORKANT INVESTEREN IN DE RELATIE MET OUDERS, DAN CURATIEF AAN DE ACHTERKANT’

in het team, zoals het op een goede manier geven van feedback, en de omgang met elkaar.”

Een leraar mag ook hoge verwachtingen van ouders hebben. Een jaarlijks op te stellen contract is een hulpmiddel om vast te leggen hoe ouders betrokken willen én kunnen worden bij de schoolcarrière van hun kind. Dat varieert. Niet alle ouders kunnen zorgen voor een ondersteunend en uitdagend pedagogisch klimaat thuis. Directeur Sassen: “Die kinderen moeten de gelegenheid krijgen om hun huiswerk op school te doen, tijdens of na schooltijd. Geef hen dus geen bulk werk mee.” Poppink: “Als kinderen meer ondersteuning nodig hebben dan ouders om welke reden dan ook thuis kunnen geven, moet een school het onderwijsprogramma daarop aanpassen. Kijk daarbij goed naar de belasting van het kind.”

Uitnodigen en begrenzen De gezamenlijke verantwoordelijkheid van ouders en leraren, het naast elkaar staan (de N in Glans) om een kind optimaal tot bloei te brengen, vraagt om een heldere rolverdeling. Klaver: “Ouders blijven de opvoeders en de leraar is de onderwijsprofessional. Het is van groot belang dat een leraar goed in die rol van professional kruipt, met een schoolleider die vierkant achter hem staat. De leraar neemt dan ook het voortouw en wijst ouders op hun gezamenlijke belang. Ouders zullen niet snel zelf het initiatief nemen, omdat ze dat verwachten van de leraar. Accepteer dat en wees uitnodigend. De leraar is de regisseur.” Het naast elkaar staan van ouders en leraar gaat ook samen met een zekere distantie. Klaver: “Het zijn elkaars vrienden niet. Bepaal als school je grenzen. Hoe ver ga je bijvoorbeeld met de aanwezigheid van ouders in de klas en op het schoolplein? De Glans-techniek schrijft daarin niets voor, maar zet het team aan tot nadenken hierover en het maken van regels. Als die duidelijk zijn, zullen ouders dat respecteren en naleven.”

Van intake tot exitgesprek Als je ouderbetrokkenheid niet systematisch aanpakt (de S uit Glans), vallen sommige ouders buiten boord en kun je een ongelijke behandeling krijgen, aldus Klaver. Een systeem dat je schoolbreed toepast helpt ook om de contacten met ouders en de manier van gesprekken voeren op elkaar af te stemmen. Zodat ouders weten waar ze aan toe zijn en niet elk jaar aan een andere werkwijze hoeven te wennen.

Het is onder andere een taak van de schoolleider om deze doorgaande lijn te bewaken en ‘incompatibility’-problemen te voorkomen. Klaver: “De schoolleider implementeert de Glans-techniek, van intake tot exitgesprek. Bespreek regelmatig met elke leraar hoe alle driehoeken ervoor staan. En faciliteer extra scholing als dat nodig is. Schoolleider Sassen: “Ik wil voorkomen dat iedereen het anders invult. En als een leerkracht moeite heeft met een hoop- en droomgesprek ga ik erbij zitten.” Bestuurder Poppink: “De schoolleider is letterlijk een verbinder.”

Aan de muur Ouderbetrokkenheid gaat meer leven door de Glans-techniek. Sassen van montessorischol De Wielerbaan: “De kind-leraar-ouderdriehoek hangt bij ons aan de muur, we praten er veel meer over, de rollen zijn duidelijker. Voor ons is de meeste winst te behalen in de gesprekken met ouders. Met de participatie en betrokkenheid zat het op zich al wel goed.” Sassen besteedt gemiddeld ruim een uur per maand aan de implementatie van de Glans-techniek. Ze bezoekt studiedagen, koppelt deze terug aan haar team, oefent de gesprekstechniek samen met de leerkrachten, bereidt met hen de (eerste) gesprekken met ouders voor en ziet toe op de verslaglegging achteraf. “Dit alles wegschrijven in het curriculum is ongetwijfeld wat meer werk, maar we zijn er van overtuigd dat deze tijdsinvestering later in het jaar wordt terugverdiend.”

‘NA VERLOOP VAN TIJD HEB JE DE EXPERTISE ZELF IN HUIS’

De scholen van Consent bepalen zelf of ze de Glans-techniek willen toepassen. Poppink: “Het is geen blauwdruk. Scholen moeten zelf kijken of de aanpak bij hen past.” Over het investeren in de Glans-techniek zegt hij: “Gesprekken met ouders heb je toch, dus waarom niet leren hoe die effectiever en efficiënter kunnen? Bovendien is het een train-de-trainer-concept. Na verloop van tijd heb je de expertise zelf in huis.” Klaver vult aan: “Je kunt beter preventief aan de voorkant investeren in de relatie met ouders, dan curatief aan de achterkant. Als je ouders niet betreft, kost het uiteindelijk nog veel meer.” Vanaf november kunnen meer scholen van Consent zich aanmelden om in januari 2015 met de Glans-techniek te starten. |

MEER WETEN?
www.glans-techniek.nl